

РЕЦЕНЦІЯ

кандидата архітектури, доцента, доцента кафедри містобудування

Кознарської Галини Євгенівни

на дисертацію

Парнети Мар'яни Богданівни

**«Принципи та засоби формування і розвитку медійності архітектури
громадських просторів»,**

представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань

19 «Архітектура та будівництво» та спеціальності 191 «Архітектура та

містобудування»

1. Актуальність теми дисертації.

Атрактивність громадських просторів залежить не лише від привабливої архітектури навколишніх будинків та добре спланованих вулиць і площ, а й від комплексного сприйняття середовища міста людиною. На загальну картину вражень, які залишаються у пам'яті обсерватора впливають багато різних чинників, що потребує комплексного підходу до їх аналізу. У цьому контексті слід відмітити важливість вибраної тематики досліджень.

Тема дисертації Парнети М.Б. є актуальною, новою і цікавою. Представлені дослідження медійності архітектури громадських просторів є важливим внеском у вивчення естетичних якостей міста. Необхідно також наголосити на практичному значенні даної роботи для розуміння вагомості врахування принципів та засобів медійності, які впливають на підвищення якості міського простору.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами та темами.

Тема дисертації Парнети М.Б. відповідає змісту таких стратегічних документів, як "Стратегія сталого розвитку України до 2030 року", "Стратегія розвитку Львівської області на період 2021-2027 років", "Комплексна стратегія розвитку Львова 2012-2025 років", "Реформа галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України".

Дисертація виконана на кафедрі архітектурного проектування Інституту архітектури та дизайну Національного університету «Львівська політехніка». Дослідження пов'язане із науковим напрямом кафедри архітектурного проектування «Теоретично-практичні основи формування житлових і громадських будівель та споруд». Дисертаційна робота виконана в межах науково-дослідної роботи «Розробка методологічних основ просторового підходу до обґрунтування архітектурних рішень» (№0117U007605).

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків.

Наукові положення, висвітлені в дисертації, ґрунтуються на загальнонаукових методах та спеціальних підходах, серед яких виділено дискурс-аналіз, багатофакторний аналіз, а також феноменологічний та психоаналітичний підходи. Підтвердження достовірності цих положень надходить через їхнє узгодження з

висновками інших дослідників та посилання на відповідні джерела. Вагоме значення також мають результати проведеного автором соціологічного опитування, на які опираються висновки та рекомендації, сформульовані в роботі.

Значущим аспектом є те, що основні тези дисертації отримали визнання та підтримку на п'яти міжнародних наукових конференціях. Це свідчить про високий ступінь актуальності та інтересу з боку наукової громадськості до висвітлених у дисертації проблем.

4. Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження.

Вперше проведено теоретичне осмислення феномена медійності архітектури громадських просторів та систематизовано чинники, що впливають на її формування. Такий підхід розкриває нові горизонти у розумінні взаємодії архітектури та її медійної сутності. Встановлено закономірності та особливості взаємозв'язків характеристик інформативної сутності архітектури з архітектурно-просторовими властивостями міського середовища. Це сприяє глибшому розумінню та аналізу впливу медійності на архітектурні рішення в умовах міської обстановки. Обґрунтовано принципи формування і розвитку медійності архітектури та просторів як мови міста. Розроблено медійну модель, що дозволяє систематизувати ці принципи та визначити їхні взаємозв'язки, що становить значний внесок у розробку нових підходів до архітектурного проектування.

Вдосконалено теоретичні основи для підвищення інформативної сутності сучасної архітектури та просторів міст, розширюючи розуміння їхньої ролі в контексті медійності. Також вдосконалено методики аналізу, оцінки та обґрунтування проектних рішень з питань формування та розвитку медійності архітектурного середовища. Це стимулює розробку більш ефективних стратегій архітектурного планування, зокрема у контексті медійного взаємодії з користувачами простору.

Системний підхід в архітектурному проектуванні отримав подальший розвиток через врахування медійності як додаткової властивості архітектури. Це сприяє комплексному підходу до створення архітектурних об'єктів, розглядаючи їхню взаємодію з користувачами та оточенням. Розвинено практичний інструментарій щодо застосування медійної моделі та методик обґрунтування архітектурних рішень. Ці інструменти відкривають нові можливості для дизайнерів та архітекторів у впровадженні медійних концепцій у свою практику.

5. Наукове і практичне значення одержаних результатів.

Висновки та положення, що були сформульовані під час роботи над дисертацією, можуть бути використані у навчальному процесі для спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Результати дисертаційного дослідження також є доречними до застосування в архітектурному проектуванні для підвищення медійності сучасної архітектури громадських просторів.

6. Висвітлення результатів дисертації.

Матеріали дослідження були апробовані на п'яти міжнародних наукових конференціях. Основний зміст та висновки дисертації висвітлено у 16 наукових публікаціях, серед яких: 9 - у фахових виданнях України; 1 - у науковому виданні, що включене до наукометричної бази даних Scopus; 1 - у науковому періодичному виданні іншої держави; 5 - тези доповідей наукових конференцій.

7. Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Дисертація складається із анотації, вступу, трьох розділів досліджень, висновків, списку використаних джерел (149 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 230 сторінок: з них 144 сторінки основного тексту, 55 сторінок графоаналітичного матеріалу (рисунки і таблиці), 12 сторінок зі списком використаних джерел та 19 сторінок із 4 додатками.

Зміст дисертації, викладений у трьох розділах, чітко структурований.

У *першому розділі* на основі проведеного аналізу літературних джерел виявлено, що недостатньо розглянуто питання впливу архітектурного середовища на поведінку людини у ньому. Також відсутній системний інструментарій для дослідження медійності будівель і просторів міст. На основі оцінки досвіду проектування виявлено тенденції у формуванні медійності архітектури та просторів. Встановлено, що медійність сучасної архітектури потребує якісного концептуального підходу до створення нових об'єктів та розвитку просторів міст.

У *другому розділі* виявлено та проаналізовано три основні групи чинників: ландшафтно-просторові, архітектурно-естетичні, соціально-культурні, які мають найбільший вплив на формування медійності архітектури громадських просторів.

Необхідно позитивно відмітити, що у роботі використані проведені автором соціологічні дослідження, за результатами яких, було визначено найбільш медійні об'єкти у Львові.

У *третьому розділі* подані рекомендації щодо формування та розвитку медійності архітектури та громадських просторів. Особливої уваги заслуговують практичні рекомендації з метою вирішення проблем інформаційно-комунікаційного характеру в сучасних архітектурних просторах та розвитку їх медійності. Рекомендації стосуються уникнення перенасичення просторів міст інформацією, проектування у історично сформованому середовищі та формуванні толерантної архітектури.

Не можна не відмітити розроблену медійну модель формування архітектури та розвитку просторів міст, яка поєднує у собі різнодисциплінарні підходи дослідження інформативної сутності архітектури.

Результати дослідження знайшли застосування для обґрунтування пропозицій щодо просторової організації і розвитку архітектури міста Львова на прикладі коворкінг-центру на вул. Старій, 3, що підтверджує важливість проведеної роботи.

Висновки відповідають поставленим завданням і тематиці дослідження.

8. Дискусійні положення та зауваження до роботи.

Науковий інтерес викликає методика обґрунтування проектних рішень, що включає етапи: постановка задачі медійності та визначення змісту інформації, передпроектний аналіз та оцінка просторової ситуації, визначення цілей психологічного впливу, розробка концепції проекту, визначення засобів та структурних елементів медійності, прогнозування впливу та характеру комунікації. Проте, до розробленої методики, при визначенні цілей психологічного впливу, доцільно було додати чинник часу протягом якого людина здатна сприймати та осмислювати простір та його вплив на віддалі розташування ключових елементів міста.

Робота додала б актуальності, якби було проаналізовано вплив орієнтації споруд відносно сторін світу на їх медійність. Чинник орієнтації особливо важливий при прокладанні туристичних маршрутів у різний час доби.

Дані зауваження лише стосуються розширення тематики досліджень, але не впливають на загальну цінність результатів самої роботи.

9. Відомості про дотримання академічної доброчесності.

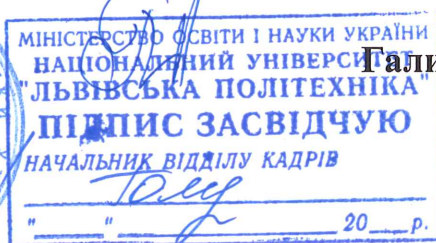
Ознайомившись із науковими публікаціями та дисертацією Парнети М.Б., відзначаю відсутність порушень академічної доброчесності.

10. Загальний висновок щодо дисертаційної роботи та її відповідності чинним нормам.

Дисертація Парнети М.Б. на тему «Принципи та засоби формування і розвитку медійності архітектури громадських просторів міст» є завершеною науковою працею, яке розглядає актуальні проблеми щодо інформаційної сутності архітектури громадських просторів. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (з наступними змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022, а її автор, Парнета Мар'яна Богданівна, заслуговує присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування».

Рецензент:

Кандидат архітектури, доцент
кафедри «Містобудування»
Національного університету
«Львівська політехніка»

Галина КОЗНАРСЬКА